

שָׁבַת נָחַשׁ עַל חוּה הַמִּיל בָּהּ זֶהְמָא, אלא שבני יִשְׂרָאֵל שִׁעְמָדוּ עַל
הָר סִינִי פִּסְקָה זֶהְמָתָן, אבל עֹבְדֵי כֹכְבִים שָׁלָא עֲמָדוּ עַל הָר סִינִי
לֹא פִּסְקָה זֶהְמָתָן.
שואלת הגמרא: אֲמַר לִיה רַב אַחָא בְּרִיה דְּרַבָּא לְרַב אֲשִׁי, גָּרִים
שלא עמדו על הר סיני מֵאִי – מהיכן פסקה זוהמתם. משיבה הגמרא:
אֲמַר לִיה רַב אֲשִׁי, אָף עַל גַּב דְּאִינְהוּ לֹא הָוּ מְלִיכִיהוּ הָווּ – אף
שהם עצמם לא עמדו על הר סיני אבל מזלם היה שם, דְּכִתְיִב (דברים
כט ד) 'אֵת אֲשֶׁר יִשְׁנֻ פֹה עִמָּנוּ עֹמְדֵי הַיּוֹם לִפְנֵי ה' אֱלֹהֵינוּ וְאֵת
אֲשֶׁר אֵינָנו פֹּה' וְגו', והכוונה גם לָרִים וּפְלִיגָא דְּרַבִּי אַבָּא בַר כְּהֵנָא – רבי יוחנן
שאמר שלא פסקה זוהמת בני ישראל עד מעמד הר סיני חולק על רבי
אבא בר כהנא, דְּאֲמַר רַבִּי אַבָּא בַר כְּהֵנָא, עַד שְׁלֹשָׁה דִּזְרוֹת לֹא
פִּסְקָה זֶהְמָא מֵאֲבוֹתֵינוּ, כלומר זוהמת הנחש לא פסקה אף בחיי
אבותינו אברהם יצחק ויעקב, אֲבִרְהָם הוֹלִיד אֵת יִשְׁמָעֵאל, יִצְחָק
הוֹלִיד אֵת עִשָׂו, יַעֲקֹב הוֹלִיד שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי שְׁבָכִים ואז פסקה הזוהמה
שָׁלָא הָיָה בָּהּ שׁוֹם דּוּפִי.

משנה

המשנה עוסקת בשבירת כלי או ניקובו לצורך שבת כגון הוצאת
אוכל מתוכו: שׁוֹכֵר אֲדָם אֶת הַחֲבִית, כלומר שמכה בסכין או בסיף
בצידה ועושה שם חור כדי לִאֲכֹל הִמְנָה את הַגְּרוֹגְרוֹת הנמצאות
בה. והטעם כיון שאינו אלא מקלקל ואין בכך כל איסור, וּבְלִבְדָּ שָׁלָא
יִתְּמִין לַעֲשׂוֹת בְּלִי, כלומר שלא ינקוב את החבית ויעשה לה פתח
נאה שבכך נחשב שעושה כלי. וְאִין נִזְקֵבִין מְגוּפָה – (מכסה) שֶׁל
חֲבִית שיש בתוכה יין כדי להוציא את היין דרך הנקב, משום שבכך
מתקן פתח, דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה, וְחֲכָמִים מְתִירִין, משום שאין דרך
לעשות פתח לחבית על ידי ניקוב המגופה, וְלֹא יִקְבְּנָה מִצָּדָה,
ובגמרא יתבאר אם הכוונה לצדה של המגופה או של החבית, ומה
האיסור בדבר. וְאִם הָיְתָה החבית נִקְוָה לֹא יִתֵּן עָלֶיהָ שְׁעוּה במקום
הנקב כדי לסותמה, מִפְּנֵי שְׁהוּא מְמַרְחָ את השעוה והרי זו תולדת
ממחוק.
אֲמַר רַבִּי יְהוּדָה, מַעֲשֶׂה בָּא לִפְנֵי רַבִּין יוֹחָנָן בֶּן זַבְדִּי בַּעֲרָב – שם
מדינה, באדם שסתם נקב שבחבית בשעוה, וְאֲמַר רַבִּי יוֹחָנָן חוֹשֵׁשׁ
לֹא מִחֲמַטָּא, שמא מרח את השעוה על דפני החבית כדי להדביקה
ועבר על מלאכת ממחוק.

גמרא

הגמרא דנה בהיתר טלטול הסכין לצורך שבירת החבית: שנינו
במשנה שמותר לשבור חבית בסיף כדי להוציא ממנה גרוגרות.
מבאר הגמרא: אֲמַר רַבִּי אוֹשְׁעִיָא, לֹא שָׁנוּ שמותר לטלטל את
הסיף כדי לשבור חבית, אֲלָא כְּשִׁישׁ בחבית גרוגרות דְּרוֹסוֹת
ומדובקות, שאגב טלטול הסיף כדי לחתוך את הגרוגרות, מותר לו
גם לשבור בסיף הזה את החבית. אֲכַל חבית שיש בה גרוגרות
מְפֹרְדוֹת שאין צורך לחותכם לֹא התירו לטלטל סייף רק כדי לשבור
את החבית, כיון שאין כלי ניטל אלא לתשמש המיוחד לו, ואין
רגילות לשבור חבית בסיף.
מקשה הגמרא: וּמְפֹרְדוֹת לֹא התירו, מִיֵּתִיב, שנינו בברייתא, רַבִּין
שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמַר, מִבֵּיא אֲדָם אֶת הַחֲבִית שֶׁל יוֹן וּמִתִּין
רֹאשָׁה בְּסִיף וּמִנִּיחָהּ לִפְנֵי הָאוֹרְחִים בְּשִׁבְתָּ וְאִינוּ חוֹשְׁשִׁים לְאִיסוֹר
תיקון כלי בעשיית פתח בחבית. ומוכח מדבריו שמותר לטלטל הסיף
לצורך שבירת החבית אף שאינו זקוק לסיף עבור היין. מתרצת
הגמרא: תִּהְיֶה – הברייתא ההיא סוברת כְּרַבָּן שמתירים לטלטל כלי
גם שלא לצורך תשמישו המיוחד לו, אולם מִתְּנִיתִין בשיטת רַבִּי
נְחֻמִּיה הִיא, שאוסר לטלטל כלי שלא לצורך תשמישו המיוחד לו.
שואלת הגמרא: וּמֵאִי דוֹחֲקִיה דְּרַבִּי אוֹשְׁעִיָא – מה הכריח את רבי
אושעיא לְאוֹקְמֵי מִתְּנִיתִין – להעמיד את משנתו כְּרַבִּי נְחֻמִּיה,

ובדרוסות, לֹאֲקָה – שיעמידנה בְּמִפְּרָדוֹת וכשיטת רַבָּן שמתירים
לטלטל סייף לצורך שבירת החבית. משיבה הגמרא: אֲמַר רַבָּא,
מִתְּנִיתִין קְשִׁיתִיה – לשון המשנה הוקשה לרב אושעיא, מֵאִי אִירִיא
דְּתִנִּי – מדוע נקטה המשנה דווקא גְּרוֹגְרוֹת, לִיתִנִּי פִּירוֹת, אֲלָא
שְׁמַע מִינָה שהמשנה עוסקת בגרוגרות שאין דומות לשאר פירות
והיינו בְּדְרוֹסוֹת שצריך סייף לחותכם.
הגמרא דנה בסתירה בין שתי ברייתות בענין שימוש בסכין שלא
לתשמשו המיוחד לו: תִּנִּיא חָדָא – בברייתא אחת שנינו, חוֹתְלוֹת
(–סלים העושים מכפות תמרין) שֶׁל גְּרוֹגְרוֹת וְשֶׁל תְּמָרִים שמונחים
בסלים כדי שיתבשל, וכסוי הסלים קשור בחבל, ורוצה לאכול
מהפירות בשבת, מְתִיר את קשר הכסוי, וּמִפְּקִיעַ – או סותר את
קליעת החבל, וְכֵן חוֹתְלָה את החבל בסכין, אף שמשלטל את הסכין
שלא לצורך תשמישו המיוחד לו. וְתִנִּיא אִידָה – ואילו בברייתא
אחרת שנינו, מְתִיר את הקשר אֲכַל לֹא מִפְּקִיעַ וְלֹא חוֹתְלָה בסכין,
משום שאין כלי ניטל אלא לצורך תשמישו המיוחד לו. מתרצת
הגמרא: לֹא קְשִׁיאָה, הִיא – הברייתא המתירה לחתוך את החבל בסכין
סוברת כְּרַבָּן הסוברים שכלי ניטל לכל צורך שהוא, אולם הִיא –
הברייתא האוסרת לחתוך חבל בסכין סוברת כְּרַבִּי נְחֻמִּיה, דְּתִנִּיא,
רַבִּי נְחֻמִּיה אוֹמַר, אֲפִילוּ תִרְוּד – (כן) וְאֲפִילוּ מְלִית וְאֲפִילוּ סָבִין
אִין נִמְלִין – מיטללים אֲלָא לְצוּרָה תְּשַׁמִּישֵׁן המיוחד להם.
הגמרא דנה בנקיבת דופן חבית על ידי דקירתה ברומח. מסתפקת
הגמרא: בְּעוּ מִינָה מִרְבַּ שִׁשֶׁת, מֵהוּ לְמִיכְרֵי חֲבִיתָא בְּבוֹרְמִיא
בְּשִׁבְתָּה – האם מותר לתחוב רומח בדופן החבית בצידה כדי לנוקבה.
צדי הספק הם, האם לְפִתְחָה מְמִירִין – כוונתו לעשות פתח לחבית
וְאִיסֵר, או דִּילְמָא לְעוֹן יָפָה מְמִירִין וְשִׁיר – או שמא כוונתו
להרחיב את מוצא היין בנקב גדול ודבר זה מותר. אֲמַר לְהוּ,
לְפִתְחָה – לעשות פתח לחבית קֹא מְבוֹן וְאִיסֵר.
מקשה הגמרא מברייתא: מִיֵּתִיב, רַבִּין שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמַר,
מִבֵּיא אֲדָם חֲבִית שֶׁל יוֹן וּמִתִּין רֹאשָׁה בְּסִיף, ומדוע לנקוב את
המגופה ברומח אסור. מתרצת הגמרא: תִּתֵּם במתין ראשה של חבית,
וְדֹא לְעוֹן יָפָה מְמִירִין – כוונתו להרחיב את מקום יציאת היין,
שהרי הוא מתין את גוף החבית ואינו מסיר את המגופה, אבל חָכָא
בנוקב את החבית ברומח, אִם אִיתָא דְּלְעוֹן יָפָה מְמִירִין – אם אמנם
כוונתו להרחיב את מוצא היין, לְפִתְחוֹ מִיִּפְתָּח – היה לו לפתוח את
המגופה ולא לנקוב את החבית, ואם נקב את החבית כנראה שכוונתו
לעשות פתח וזה אסור.
הגמרא דנה במחלוקת התנאים במשנה בענין עשיית נקב במגופה.
שנינו במשנה: אִין נִזְקֵבִין מְגוּפָה וְכו', של חבית דברי רבי יהודה
וחכמים מתירים. הגמרא מבארת את מחלוקתם: אֲמַר רַב הוֹנָא,
מְחַלְלֵקֵת רַבִּי יהודה וחכמים עוסקת בעושה נקב במגופה לְמַעַלָּה כדי
להוציא משם יין, שלדעת רבי יהודה אסור, משום שהוא עושה פתח,
ולדעת חכמים הדבר מותר כיון שאין הדרך לעשות פתח בחבית על
ידי ניקוב המגופה למעלה אלא מסירים את כל המגופה, ולכן אין
לחייבו משום עשיית פתח, ולצורך הוצאת היין התירו, אֲכַל לְנוֹקְבָה
מִן הַצֵּד דְּבָרֵי חָבֵל אֲסוּר, משום שלפעמים הדרך היא לנקוב את
המגופה בצידה ולא להסירה, כדי שלא יפלו עפר וצרורות לתוך
היין, ויש לחייבו משום עשיית פתח. וְהִינוּ דְּקָתְנִי – וזה מה ששנינו
במשנה לֹא יִקְבְּנָה מִצָּדָה, כלומר לדברי הכל לא יעשה נקב בצידה
של המגופה. וְרַב חֲסִידָא אוֹמַר, מְחַלְלֵקֵת התנאים עוסקת בנוקב את
המגופה מִן הַצֵּד שדווקא באופן זה אוסר רבי יהודה, כיון שלפעמים
נוהגים לנקב אותה שם, אֲכַל נִקְבָה עַל גְּבִהָה של המגופה, לְדְבָרֵי חָבֵל
מוֹתֵר, כיון שאין הדרך לעשות שם פתח. וְהִיא דְּקָתְנִי – ומה ששנינו
במשנה לֹא יִקְבְּנָה מִצָּדָה, תִּתֵּם בְּנוֹפָה דְּחֲבִית – הכוונה שלא יעשה
נקב בדופן החבית, שזה לכל הדעות אסור.
הגמרא דנה בענין ניקוב כלי בשבת, הרחבת נקב קיים, ופתיחת נקב
שנסתם: תְּנוּ רַבָּנִין, אִין נִזְקֵבִין נִקְבָה חֲדָשׁ בכלי בְּשִׁבְתָּ, וְאִם היה כבר

המשך ביאור למסכת שבת ליום שלישי עמ' א

1 נקב ופא לְהוֹסִיף כלומר להרחיבו, מוֹסִיף, וַיֵּשׁ אוֹמְרִים, שֶׁאֵין
2 מוֹסִיפִין על הנקב הקיים. וְשׂוֹיִן – והכל מודים שְׁנוֹקְבִין נֶקֶב יֵשֵׁן
3 שנסתם לְבִתְחִילָה, כיון שהסתימה אינה מבטלת את הנקב ופתיחתו
4 לא נחשב לעושה פתח.
5 מקשה הגמרא: וְתֵנָּה קָמָא המתיר להרחיב נקב ישן, מֵאִי שְׁנָא
6 – במה זה שונה מִנֶּקֶב חָדָשׁ דִּלָּא – שאסור לעשותו דִּקְנָא מִתִּקְּנָן
7 פִּיתְחָא – לפי שהוא מתקן פתח לכלי, אם כן אוֹסוּפִי נִמְי קָא
8 מִתִּקְּנָן פִּיתְחָא – הרחבת נקב קיים גם היא תיחשב לתיקון הפתח
9 של הכלי והרי זה תולדת מכה בפטיש. מתרצת הגמרא: אָמַר
10 רַבֵּה, דִּבְרַת תוֹרָה כָּל פֶּתַח שְׂאִינּוּ עֲשׂוּי לְהַכְנִים לתוכו

11 וְלְהוֹצִיא ממנו אֵינוּ פֶּתַח ואין חייבים על עשייתו, וְרַבָּנִן הוּא
12 דְּגִזּוֹר שלא לעשות כל פתח אף שעומד רק להוציא או רק
13 להכניס, מִשּׁוּם – שמא יטעה ויעשה נקב בלול שֶׁל תִּרְנַגּוּלִין
14 ויעבור על איסור תורה, דְּעֵבִיד לְעִיּוּלֵי אֲוִירָא וּלְאַפּוּקֵי הַבָּלָא
15 – שהרי הנקב בלול עשוי כדי להכניס אויר ולהוציא את ההבל
16 והסרחון כדי שלא ימותו התרנגולים. וְאִם קיים כבר נקב ופא
17 לְהוֹסִיף – להרחיבו, לדעת תנא קמא מוֹסִיף, משום שבהרחבת
18 נקב אין מקום לגזור משום לול של תרנגולים, כיון שאוֹסוּפִי –
19 שלהוסיף וַיֵּאֵי בָּלוּל שֶׁל תִּרְנַגּוּלִים לֹא אֶתִי לְאוֹסוּפִי – לא
20 יבוא להוסיף,

שבת דף קמו עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עוז והדר" (ליום שלישי) קמה

מִשּׁוּם רִיחָם – מחשש שיכנסו שרצים כגון נמיה וחולדה הממיתים את התרנגולים. והוסיפה הבריייתא, וַיֵּשׁ אֲמָרִים אֵין מוֹסִיפִין – שאין מרחיבים נקב קיים, וטעמם, וַיִּמְנֵן דְּלֵא תִקְנִיה מְעִיפָא – שגם בלול של תרנגולים, פעמים שבעל הלול לא התקין מתחילה נקב גדול דיו גם להכנסת אויר וגם להוצאת ההבל, וְאֵתִי לְאַרְוֵי בֵּיהּ – ואם נתיר להוסיף על נקב יטעה וירחיב גם נקב צר בלול של תרנגולים, ויעבור על איסור תורה. המסקנא להלכה: דְּרֵשׁ רַב נֶחֱמָן מִשּׁוּם רַבִּי יוֹחָנָן, הֲלֵכָה בֵּישׁ אֲמָרִים שאין מוסיפים.

הגמרא ממשיכה לבאר את הבריייתא. שנינו בבריייתא: וַיִּשְׁוֶן – הכל מודים שְׁנוּקְבִין נֶקֶב יֵשֵׁן שנסתם לְבִתְחִלָּה. אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר שְׁמוּאֵל, לֹא שְׁנוּ בבריייתא שנוקבים נקב יֵשֵׁן שנסתם, אֲלֵא בְּמָקוֹם הָעֲשׂוֹי לְשֹׁמֵר – כאשר סתימת הנקב לא נעשתה אלא לשמור שלא יצא ריח היין דרך הנקב ויתקלקל היין, ולפי שאין זו סתימה מעולה מותר לחזור ולפתחה. אֲכָל אם הסתימה נעשית כדי לְחַזֵּק את הכלי שהיין לא יצא, כיון שהיא סתימה מעולה, נחשב שבטל הנקב וְאִסּוּר לפתוח את הסתימה, בשם שאסור לנקוב נקב חדש בחבית.

מבררת הגמרא: הִיכִי דְמִי לְשֹׁמֵר הִיכִי דְמִי לְחַזֵּק, כלומר, כיצד ניתן לקבוע אם סתימת הנקב נעשתה לשמר את היין או לחזק את הכלי. אָמַר רַב הִפְדָּא, אם הנקב נמצא לְמַעַלָּה מִן הַיֵּין, כלומר בדופן החבית מעל מקום היין, וְהוּא סִימָן שסתימתו נעשית לְשֹׁמֵר שריח היין לא יצא. ואם הנקב נמצא לְמַטָּה מִן הַיֵּין, כלומר בדופן מול מקום היין, וְהוּא סִימָן שהסתימה נעשתה לְחַזֵּק את הכלי שהיין לא יצא מהנקב.

רַבָּא אָמַר, נקב שנעשה לְמַטָּה מִן הַיֵּין וסתימו, נָמִי וְהוּא לְשֹׁמֵר – גם זו סתימה שנועדה לשמר שלא יזוב היין מהחבית, ודי בסתימה קלושה כיון שלא כל כובד היין לוחץ על הנקב. וְהִיכִי דְמִי לְחַזֵּק, בְּגוֹן שְׁנִיקָה לְמַטָּה מִן הַשְּׁמָרִים כלומר בדופן סמוך לשולי הכלי, במקום שכל כובד היין לוחץ על הנקב ויש צורך בסתימה מעולה.

הגמרא מביאה ראייה שסתימה שאינה מעולה אינה מבטלת נקב: אָמַר לִיה אֲבִי רַבָּא, תֵּנִיא דְּמִסְיָנִי לָהּ, בֵּית שֶׁאֵחָד מפתחיו לחצר סָתוּם, יֵשׁ לוֹ אֲרַבְעָא אַמּוֹת בחלוקת החצר. כלומר, מבואר בבבא בתרא (א) שחלוקת חצר משותפת לבעלי הבתים הפתוחים לחצר, תלויה במספר הפתחים שיש לכל בית. כגון שני בתים שיש להם חצר משותפת, לבית אחד יש שני פתחים לחצר ולשני ארבעה פתחים. כאשר בעלי הבתים באים לחלק את החצר ביניהם, תחילה יש להקצות מהחצר לכל פתח מפתחי הבתים שטח שרוחבו כמדת רוחב הפתח ואורכו ארבע אמות, ואת שאר החצר חולקים בשווה. ואם אחד מהפתחים נסתם (וקדם חלוקת החצר) מבלי לפרק את המזוזות, המשקוף והמפתח של הפתח, לא הפסיד אותו פתח את ארבע אמותיו בחלוקת החצר. אולם אם סתם הפתח ופָּרַץ אֶת פְּצִימּוֹ – עקר את המזוזות והמשקוף, הרי זו סתימה גמורה של הפתח וְאֵין לוֹ אֲרַבְעָא אַמּוֹת.

הבריייתא מביאה דין נוסף: בֵּית שֵׁישׁ בּו מַת וְהִיהָ בּו פֶּתַח סָתוּם ולא עקרו ממנו את המזוזות, המשקוף והמפתח, אין הפתח מתבטל עקב הסתימה, ולכן אין הבית נחשב לקבר וְאֵין מְטַמְּא ארבע אמות מִמֶּלֶךְ סְבִיבֵי אלא כנגד הפתח הסתום. אבל אם סתמו ופָּרַץ אֶת פְּצִימּוֹ, נחשב הבית לקבר וּמְטַמְּא מדרבנן ארבע אמות מִמֶּלֶךְ סְבִיבֵי. מוכח מבריייתא זו שפתח מתבטל רק בסתימה מעולה.

הגמרא דנה בהכנסת קנה חלול לנקב שבחבית בשבת לשם הוצאת יין דרכו: גִּזְבִּיתָא – קנה חלול הניתן בנקב שבחבית כדי שדרכו יצא היין, רַב אֲסֵר לְתוּקְעוּ בנקב בשבת, וְשְׁמוּאֵל שְׂרִי – התיר. הגמרא מבארת את מחלוקתם, מִתְּחִלָּה לְבִתְחִלָּה, כלומר לחתוך את הקנה ולעשותו עגול כדי שיתאים למידת הנקב שבחבית, דְּבִלְיָ עֲלֵמָא לֹא פְּלִיגִי דְאִסּוּר – אין חולק בדבר ולכל הדעות הדבר אסור משום תקון כלי. ומאידך, אם כבר היה קנה בנקב ונפל משם וצריך רק לְאַהֲדוּרִי (להחזירו), דְּבִלְיָ עֲלֵמָא לֹא פְּלִיגִי דְשְׂרִי – אין חולק בדבר ולכל הדעות מותר להחזירו. בִּי פְּלִיגִי – מחלוקת האמוראים עוסקת בקנה

בהם, דְּכֹלֵי עֲלָמָא לֹא פְלִיגִי דְשָׁרִי - אין חולק בדבר ולכל הדעות
 מותר להתעטף בהם ולהעבירם דרך רשות הרבים שהרי הם מלבוש.
 ומאידך בלבדים קָשִׁין שאין הדרך להתעטף בהם, דְּכֹלֵי עֲלָמָא לֹא
 פְּלִיגִי דְאָסוּר - לכל הדעות אסור להתעטף בהם ולהעבירם דרך
 רשות הרבים. כִּי פְלִיגִי בְּמִיצְעֵי - מחלוקתם עוסקת בלבדים
 ממוצעים שאינם רכים ואינם קשים, מֵאֵן דְאָסוּר - רב שאסר סבר
 מִיחֻזֵּי בְּמִשּׁוּי - שלבדים אלו נראים כמשאוי ולא כמלבוש, וּמֵאֵן
 דְשָׁרִי - ושמואל שהתיר סבר לֹא מִיחֻזֵּי - לא נראים כְּמִשּׁוּי.
 הגמרא מבארת מניין שרב סובר כן, וְהָא דְרַב - דינו של רב לאסור
 העברת לבדים ברשות הרבים בדרך מלבוש, לֹאֵן בְּפִירוּשׁ אִיתָמַר -
 לא נאמר בפירוש על ידו, אֵלֶּא מְכַלְלָא אִיתָמַר - אלא כך ניתן היה
 ללמוד ממעשה שהיה. דְרַב אֵיִלְעָל לְהֵהוּא אֲתָרָא - רב נקלע לאותו
 מקום דְלֹא הָיָה לִיה רְיוּחָא - שלא היה בידו מקום מרווח לתלמידים
 לשבת. נִפְקִי יָתִיב - יצא וישב בְּכִרְמְלִית, אֵייתִי לִיה כִּי סְרִיא -
 הביאו לו לבדים ממוצעים בדרך מלבוש כדי שישב עליהם, וְלֹא
 יָתִיב - ולא ישב עליהם. מֵאֵן דְהָוָא - מי שראה את רב מסרב לשבת,
 סָבַר מְשׁוּם דְכִי סְרִיא אָסוּר - שרב סובר שהיה אסור להוציאם
 לכרמלית ושמדרבנן אסור לטלטל שם יותר מארבע אמותו אף דרך
 מלבוש, לפי שנראה כמשאוי, ולכן שנה שרב סובר שלבדים
 ממוצעים נראים כמשאוי. וְלֹא הָיָא - אולם אין הדבר נכון, דְרַב
 אֲבִרְוֵי מְכַרְזֵי שְׂבִי סְרִיא שָׂרִי - משום שרב הכריז שמותר להוציא
 את הלבדים דרך מלבוש לכרמלית, וּמְשׁוּם כְּבוֹד רְבוּתֵינוּ שהיו שם
 ונאלצו לשבת על גבי קרקע, לכן גם הוא לֹא יָשָׁב עָלָיו אלא על
 הקרקע. מבארת הגמרא: וּמֵאֵן נִינְהוּ - ומי הם רבותינו שרב חשש
 לכבודם, רַב כְּהֵנָּא וְרַב אֲסִי שהיו תלמידים חברים לרב.

משנה

משנתנו עוסקת בהצנעת מאכל בקרקע בשבת לצורך שמירת
 המאכל מקלקול, וכן צינון מים או חימום: גִּיתִינִי תְּכַשִּׁיל לְתוֹדֵי
 הַבּוֹר שאין בו מים, בְּשִׁבִּיל שִׁיחָא שְׁמוֹר שלא יתקלקל מחמת החום
 השורר בחוץ. וְאֵת הַכֵּלִי עִם הַמֵּיִם הַיְּפִיִם הראויים לשתייה מניחים
 בְּרָעִים - בתוך מקוה של מים צוננים מקולקלים, בְּשִׁבִּיל שִׁינְגִּינוּ
 המים היפים. וְאֵת הַצִּוּנִי בְּחֻמָּה - ומניחים את המים הצוננים מול
 השמש בְּשִׁבִּיל שִׁיחָמוּ, ובגמרא יבואר מה החידוש בדינים אלו.
 המשנה דנה במי שנרטבו בגדיו בשבת, לענין המשך לבישתם
 ובשטיחתם לייבוש בשבת: מִי שֶׁנִּשְׂרָו בְּלִיָּו - נפלו בגדיו בשבת בַּדֶּרֶךְ
 בְּמִיָּם, מְחַלְדֵּי כְּשֹׂהוּא לְבוֹשׁ בִּהְיוֹתָ וְהֵם מִתְנַגְּבִים לֵאמֹר, וְאֵינִי חוֹשֵׁשׁ

שיחדשוהו שכיבסם היום. הִגִּיעַ לְחֹצֵר הַחִיצוֹנָה, כלומר הראשונה
 בכניסה לעיר, והחצר בתוך העיר והיא משתמרת שלא נכנסים בה
 בני אדם, שׁוֹמְקִין שם בְּחֻמָּה - מול השמש כדי שיתייבשו, אֲכָל לֹא
 שוֹטְחִין בְּגִנְדֵּי הָעֵץ, שלא יחדשו בו שכיבסם היום.

גמרא

הגמרא מבארת את הדין הראשון במשנה: שנינו במשנה שמותר
 להניח תבשיל בבור בשביל לשומרו שלא יתקלקל. שואלת הגמרא:
 פְּשִׁיטָא שמותר מזה באה המשנה להשמיענו. משיבה הגמרא: מָהוּ
 דְתִימָא - שמא תאמר נִינּוֹר שלא להניחו בבור מְשׁוּם אֲשׁוּרֵי גִּוּמָת
 - מחשש שמא ימצאו גומות בקרקעית הבור באופן שאין אפשרות
 להניח עליה את הקדירה, ויבוא למלאות את הגומות וליישרן
 ויתחייב מדין 'בונה', קָא מְשַׁמַּע לָן שאין חוששים לכך.
 עוד שנינו במשנה: וְאֵת הַמֵּיִם הַיְּפִיִם מְנִיחִים בְּרָעִים כדי לקררם.
 שואלת הגמרא: פְּשִׁיטָא שמותר ומה משמיענו המשנה. משיבה
 הגמרא: אמנם בדין זה אין חידוש, אֲךָ סִיפָא אֵיצְמִירִיכָא לִיה - עיקר
 החידוש הוא בסיפא שם שנינו וְאֵת הַצִּוּנִי מְנִיחִים בְּחֻמָּה כדי
 שיתחממו, ואגב הסיפא שנה את הרישא אף שאין בו חידוש. שואלת
 הגמרא: הָא נִמְי פְּשִׁיטָא - גם הלכה זו פשוטה היא. משיבה הגמרא:
 מָהוּ דְתִימָא - שמא תאמר נִינּוֹר שלא להניח מים צוננים בחמה
 דִּילְמָא אֲתִי לְאֲטָמוּנִי בְּרָמִין - שמא יטעה להתיר לחממם אף על ידי
 הטמנה בגחלים ויתחייב משום מבשל, קָא מְשַׁמַּע לָן שאין חוששים
 לכך.
 הגמרא דנה בדברי המשנה המתירה לטטוח בצנעה בגדים שנרטבו
 כדי לייבשם בשבת. שנינו במשנה: מִי שֶׁנִּשְׂרָו כֵּלָיו בְּדֶרֶךְ בְּמִים וכו'
 הגיע לחצר החיצונה שוֹטְחִין בחמה אבל לא כנגד העם. אָמַר רַב
 יְהוּדָה אָמַר רַב, כָּל מְקוֹם שֶׁאֲסִירֵי הַכְּתָמִים לַעֲשׂוֹת דְּבַר הַמוֹתֵר מִפְּנֵי
 מְרִאִית הָעֵין, שהוראו חושד שעבר עבירה, אֲפִילוּ בְּחֻדְרֵי חֲדָרִים
 שאין אדם רואהו אָסוּר לעשותו.
 מקשה הגמרא: הֲנֵן בְּמִשְׁנַתָּנוּ, מי שנשרו בגדיו במים שׁוֹמְקִין בְּחֻמָּה
 אֲכָל לֹא בְּגִנְדֵּי הָעֵץ מפני מראית העין שיסברו שכיבסם בשבת, הרי
 שבצנעה מותר, וקשה על רב שלשיטתו אסור אפילו שלא כנגד
 העם. מתרצת הגמרא: תִּנְיָא הָיָא - בהלכה זו נחלקו תנאים, ורב
 סובר כתנאים האוסרים, דְתִנְיָא בְּרִייתָא. מי שנשרו בגדיו במים
 שׁוֹמְקִין בְּחֻמָּה אֲכָל לֹא בְּגִנְדֵּי הָעֵץ, זו שיטת תנא קמא, וְרַבִּי אֲלֻעִז
 וְרַבִּי שְׁמַעוֹן אֲוִסְרִין אף שלא כנגד העם.
 הגמרא דנה בענין ניקוי בגד בשבת על ידי נייעורו: אָמַר רַב הוּנָא,